

4.

číslo

FESTIVALOVÉ
NOVINY

divadelní
BAF!

REFLEXE

DS Stinné stránky Cínový vojáček

Pohádka Hanse Christiana Andersena zpracovaná formou stínového divadla. V protisvětle se rozehrává příběh jednohého cínového vojáčka. Chlapec rozbaluje vánoční dárek, umisťuje cínové vojáčky do řady, až dojde na toho posledního, jednohého. Dostává privilegovanou pozici na krbové římse vedle baletní tanečnice zachycené v pozici rovněž na jedné noze. Láska na první pohled. Hračky ožívají, příběh protáhne vojáčka postupně ulicí, stokou, rybím zaživacím traktem, vánoční tabulí, až skončí zpátky na krbové římse vedle papírové baletky. Nešťastnou shodou okolností oba padají do plamenů krbu, vojáček se taví, baletka vzplane, symbolické splnutí formuje v popelu cínové srdce.

Přiznávám, že předlohu neznám a měl jsem poněkud problém některé scény přečíst. Ať už se jedná o papírovou loďku, krb nebo stínovou rybu, často mi ke správnému rozšifrování scény nějaká indicie chyběla nebo přišla až ve scéně další. Jiné scény byly naopak propracované možná až příliš, například dramatické spolknutí rybou citující film Čelisti působilo nemístně. Zvláště uvědomíme-li si, že se ryba vzápětí ocitne na vánočním stole a rozhodně se tedy nejedná o žádného žraloka. Názory v diskuzi ovšem zazní různé, divák se baví.

Neobvyklý formát představení působil svěže, na první pohled zaujal a – pokud mi paměť dobře slouží – plnohodnotná stínohra byla na festivalu poprvé. To oceňuji. Choreografie by ale zasloužila větší přesnost. Němou hru často narušují údery těla o zem, vytrhávají z koncentrace a narušují eleganci stínového pohybu. Dotažení těchto detailů by dokázalo posunout představení o několik úrovní výš.

Matěj Málek

DIVADLO (bez záruky) PRAHA Blackbird

DIVADLO (bez záruky) PRAHA (ve zkratce ĎBZ, jak sami autoři tvrdí) – část „(bez záruky)“ do názvu opravdu patří – si k inscenacím vybírá neobyčejné příběhy z neobyčejného života. Příběhy šokující, fascinující, kruté. Blackbird jakožto story na citlivé téma zneužívání nezletilých dívků. Divadelníky ke hře (nebo spíše hru k divadelníkům?) přivedla jejich kamarádka z Anglie, kde se s dramatem seznámila. Jedná se o dílo skotského dramatika Davida Harrowera, které získalo v roce 2007 cenu Laurince Oliviera za Nejlepší hru.

Proč zrovna Blackbird? Tento „černý pták“ totiž ve Skotsku znamená slangově „vězeň“. Ale který z herců je ten vězeň? Una? Raymond? Vyzývavě oděná žena vedle muže skrývajícího své tajemství. Dva herci, které spojuje jeden příběh, jedna minulost. Příběh, který nepotká jen tak někoho. Příběh založený na chtíči, na mladistvé dívčí lásce, na nepochopení.

Na porotu udělali aktéři očividně velký dojem. V očích Katky Baranowské je to „vyspělá hra s velmi vyspělými herci“. Jediný zástupce mužského pohlaví v porotě, Vít Větrovec, dal najevo svou spokojenost s touto podle něj „tragikomickou love story“ slovy: „Režijně je to vystavený precizně a dobře.“ Tuto spokojenost vyvolali i u diváků, kvůli kterým se museli při upřímném potlesku dostavit na pódium hned několikrát.

Ač divadelníci odvedli povětšinou bravurní výkon, s vyvoláním napětí u diváků však naráželi na drobný problém nejednou. Hned v úvodu totiž publikum napínali jako kšandy, na závěr zase jistá míra napětí chyběla. Větší dávka nejistoty by byla jistojistě namístě. Diváci sedící v první řadě měli svůj divadelní zážitek obohacený dokonce i o malou dávku adrenalinu, kdy jim v půlce představení doslova před nosem proletěla židle. Což samozřejmě nemusí nutně být negativní. Kdyby se ale herec Petr s postavou Raymonda více ztotožnil, jistě by byl divácký zážitek ještě silnější. Tento možná zanedbatelný nedostatek avšak jenom prohloubil svým občasným zajíkáním se.

Karolína Pavlová

Storytelling

Slovosledi ve vlastní šťávě

Nyní vám představím situaci jednoho z pořadatelů, z pohledu mého: organizátorské nepříjemnosti, občasná sranda, příležitostné zklamání, několik souborů odřeklo svou účast a člověk najednou neví, čím zaplnit sobotní program. Díky lektorce Janě Žáčkové se nám však podařilo ulovit sdružení, jenž lze považovat – v danou chvíli – za přímo ohromný.

„Hlavní snahou sdružení je objevovat, tvořit a prozkoumávat možnosti využití formy vyprávění zvané storytelling.“ To stojí na jejich webu. V rámci večera třetího dne se nám představili aktéři Dominika Šindelková, Markéta Holá a Matěj Záhořík. Každý z nich osobitým způsobem vyprávěl povídku ze svého života. Dominika podrobně a humorně popisovala své zkušenosti pracujícího na zaoceánské lodi Queen Mary 2. Markéta vzpomínala na své dětství, procházky hřbitovem (rovněž humorně) a svou snahu o lásku chlapce Tomáše. Matěj na druhou stranu kombinoval své snové představy westernovského souboje při východu slunce a své nepříliš pozitivní zkušenosti z dětských hojekových soubojů. Zní to poněkud nestřízlivě, ale o tom přece stand-up je. Herec účinkuje přímo před pódiem a mluví přímo k divákům. Něco takové na našem festivalu fungovalo perfektně.

Ráda bych tímto článkem vystihla atmosféru sobotního večera festivalu. Návštěvnost Café Paradigma byla velmi příznivá a všichni byli hodně zvědaví, pokud jde o neočekávanou perlu programu. Sdružení Storytelling však určitě nezklamalo. Přineslo mezi návštěvníky, členy souborů a organizátory nesmírnou dávku legrace a dobré nálady, jenž byla v tomto dni potřebná jako sůl. Šlo o takové předčasné vyvrcholení celého festivalu.

Šárka Gardo

Berm'es a Keležek

Neptun aneb O bájně čupakabře
a ještě bájnějším Bóžovi

Pod tímto názvem si lze představit cokoliv. Ovšem ani v nejdivočejších představách byste nevymysleli to, co je obsahem této hry. Takže ve zkratce: Šlo v podstatě o všemi očekávaný fotbalový zápas hráčů Vidlácké Lhoty proti týmu, jehož vedoucí infiltruje do vsi svého člověka. Jde o jakéhosi stylistu, jehož úkolem je lstivými kroky zapříčinit odchod nejnemožnějšího člena lhoťáckého týmu – bájněho Bóži. Ten příliš zdravého rozumu nepobral a vlastně ani neví, že se ve skutečnosti jmenuje Božetěch. Stylista vlastně není jediný, který jedná spiklenecky proti němu. Když se po nějaké době podaří vsi Bóži zbavit, karty se obrátí a náhle je vyhnanec potřebný a to právě pro rozhodující fotbalový zápas. Těsně před finálem představení se do týmu přidává i sám stylist. Tohle všechno místy doplňují seskupení dam, kterým jde o moc, raper s řetězem od traktoru a známka punku. V názvu zmíněná čupakabra zůstává zmínkou i ve hře a divák se jí nikdy nedočká a pravděpodobně ani pointy ne.

Faktem zůstává, že je na této početné skupince pražských divadelníků vidět, že je hraní baví. Ale to bohužel nestačí. Na aktech je znatelná jejich nejistota a minimální odborný dohled, který se týká především textu a režie. Na druhou stranu si cením toho, že reprodukováná hudba byla kombinována i s živou, což jsme mnohdy na tomto festivalu postrádali.

Šárka Gardo

DS Svatopluk Hodonín

Linka důvěry

Manhattan, noční služba na lince důvěry, telefony drnčí, lidé volají, zachráněných přibývá. Do centra přibývá nový operátor Ken, pochopitelně nervózní. Se stresovou situací se popere poměrně rychle a úspěšně, jenže... jenže zavolá jistá Dorothy. Krátký telefonní rozhovor prohazuje role, Dorothy Kena rozebere a zavěsí. Tedy zavěsí hovor, nikoliv Kena. Následuje bláznivé pátrání po telefonním čísle a po adrese Dorothy, které se v tuto chvíli už odpočítává čas. Prášky začínají účinkovat. Dorothy se ještě naposled pokouší navázat spojení s vnějším světem, ale malátnost omezuje vyjadřovací schopnosti. Vzájemná snaha nakonec není marná, oba se v sítích telekomunikační infrastruktury znovu setkávají a... závěr zůstává otevřený.

Závažnost tématu odlehčila řada absurdních situací. Člověku téměř ani nepřišlo, že na pozadí se odehrává drama. Souboj s neúprosným časem byl odsunut kamsi do pozadí, na na první pohled neviditelné místo. Až zpětně si divák dokáže uvědomit, že tato komedie není tak úplně komedie. Rozdělení scény na dvě půlky tento rozpor zvláště v druhé části hry zvýrazňuje. Byt Dorothy vede dramatickou linku, kdežto středisko linky důvěry zejména komickou. Komunikace mezi oběma lokalitami, provázanost vzájemných dialogů by však mohla být silnější. Přílišnou doslovnost rád nemám, přesto moment, kdy Dorothy telefonuje s Kenem, který jen sedí se sluchátkem u ucha a mlčí – část dialogu si musíme domýšlet – působí poněkud zvláště.

Větší výhrady bych měl snad jen k některým na můj vkus příliš afektovaným hereckým projevům. Často jsem nabýval dojmu, že herec hraje herce, který hraje roli. Z představení odcházím spokojený, bavil jsem se dobře. Zvláště oceňuji volbu představení.

Matěj Málek

Veselá divadelní společnost

Láska k bližnímu

Je tma, diváci jsou v očekávání. Zapíná se obecní rozhlas - hudba jako na spartakiádě. Starosta hlásí: „na skále visí člověk“.

Vesnická idylka – hospůdka se štamgastem, hospodská píšící na tabuli akci na pivo. Občané se začínají scházet. Policista, panička se svým povedeným synáčkem, slečinka v růžovém, fotbalista, turista. Středem jejich zájmu stal se onen visící, načež začíná debata. Sundat ho, ale jak? Donést mu jídlo? Pití? Jeho občasné volání o pomoc je sice povzbudí, ale v jádru se stejně nic nemění. Myšlenkové postupy a chování jednotlivců jsou úsměvné. Zbytek hry je postaven na komunikaci mezi zúčastněnými v souvislosti s visícím a na rozdávání párků.

Veselé divadlo o sobě tvrdí, že si rádo hraje se slovíčkařením. Že jsou ambiciózní. A jak si s tímto absurdním divadlem poradili? Do rolí se vcítili poměrně dobře. Na to, že jsou zvyklí na větší prostor, se s Paradigmou nabízeným prostorem vypořádali parádně. Líbilo se mi využití herců v pozadí. Ovšem absurdní nebylo jen divadlo. Absurdní byl v jisté míře i jejich (ne všemi diváky pochopený) humor. Rozdávání párků ještě prohloubilo zaskočení diváků.

Karolína Pavloková

Divadlo Hysterie

Tak trochu Bajaja

Dva mladí, nadějní a bezesporu talentovaní herci ve hře Tak trochu Bajaja přesvědčují, že mládí je krásné, ale omylné.

Popsat představení a jeho kvality není snadné. Příběh začíná čtením příběhu o Bajajovi, po té se rozehraje příběh tu hraný herci, tu loutkami, který však loutkovým divadlem není ani za mák. Nechci znít starosvětsky, ale tlouct loutkami o sebe v naději, že tak zahrají napínavý souboj dvou postav, není správná cesta. A trhat loutkám nožičky pro laciné obveselení publika, to už lépe nekomentovat. Abych dopověděl linku příběhu – Bajaja stížen schizofrenií začne trpět utkvělou představou, že je Batmanem, zachrání království svého souseda a dostane za ženu dceru tamějšího krále, také schizofrenní postavu myslící si, že jest pro změnu Kočičí princeznou. Zřejmě narážka na Catwoman. Nejsem si jist, byla-li by Božena Němcová z takovéto dramatizace nadšena. Ostatně, ani Bob Kane s Billem Fingerem by nejásali nadšením.

Tvůrci a herci si zřejmě myslí, že stačí vystavit své pěkné tváře divačkám a lze to nazývat divadlem, ale není to tak. Vrcholem tohoto přístupu je lascivní závěr představení, který překonává hranice divadla, dokonce i burlesky, a dost možná i dalších, spíše internetových žánrů. Hru neosvěžuje ani nucené zapojování diváků do děje, kde je publikum navíc svědkem smutného okamžiku, kdy náhodní diváci herecky silně převyšují původní herecké duo. U chlapců ani nepřekvapí, že se v rámci svých mladických tápání nebojí rozehrávat milostné scény, zde bohužel ztvárněné nikoli loutkami.

Ba ne, přátelé. Tohle představení bylo dobré, ba až geniální, a těchto slov použil i lektorský sbor. Rozhodně patřilo k nejlepším festivalovým zážitkům. Výborné herecké výkony, skvěle provedené vypadávání z rolí, vtipný text, živý kytarový doprovod, pohotové reakce na nečekané situace, humor zároveň inteligentní i třeskatý, takže častý smích nikoli již zvláště početného publika málem zboursal prostor. Vytýkat není co. A když není co, lze si alespoň trochu zavymýšlet předchozí odstavce.

Alexandr Průša

SLOVO ZÁVĚREM

A je po všem...

Festival skončil a jako by se již nebylo na co dívat, symbolicky se mi rozpadly brýle. Nevím, nakolik je v pořádku hodnotit akci, kterou sám organizuji, ale myslím si, že za sebou máme vydaný ročník. Viděli jsme několik skvělých představení a dost podnětných (což nutně nesplývá) a zažili několik zajímavých a k přemýšlení nutících rozborů. Někdy během příprav festivalu si člověk kladl otázku, proč to všechno dělá, práce je s festivalem opravdu hodně, problémů k řešení více než dost a času i energie to sežere až běda. Ale ty čtyři dny od čtvrtka do neděle jsou jasnou odpovědí, že smysl to má. Nejvíce mě proto těší, kolik divadel mi při loučení nebo podobných příležitostech říkalo, jak je festival navedl na nové myšlenky. Ať už rozborovým seminářem, tak shlédnutím jiného, inspirujícího představení, nebo třeba zajímavým setkáním s novými lidmi.

Bohužel nás potkaly také všelijaké zádrhele a potíže, to asi na podobné akci nejde jinak a naštěstí nešlo o nic, co by běh festivalu nějak zásadně ovlivnilo. I tak bych se však chtěl omluvit těm, kteří cítí, že festival pro ně mohl být lepší. Věřím však a doufám, že bylo-li takových, bylo jich jen pár.

Ještě nám zbývá pár věcí podepsat, spočítat, vyfakturovat, sepsat, odeslat, zhodnotit atakdále, ale už jsme v myšlenkách u ročníku dalšího, pátého. A přemýšlíme, čím ho udělat jiný, čím lepší. Pokud do toho chcete promluvit, neváhejte se nám ozvat, na mejl nebo na facebook. Byly bychom rádi, kdyby více divadel zůstávalo delší dobu. U některých to chápeme, ale obecně si říkáme, že přijet na náš festival, zahrát své divadlo, poslechnout si rozbor, a zase odjet, že to je vlastně velká škoda. Jak uvádím výše, smyslem našeho festivalu by mělo být setkávání, inspirování se navzájem. Právě tak se člověk může ve svém snažení posouvat dál.

Mám velkou radost z toho, že letošní festival podpořilo nejvíce sponzorů a partnerů za celou dobu jeho konání. Za to jim velmi děkuji. Stejně tak si myslím, že na letošním festivalu pracoval nejlepší organizační tým za všechny ročníky. I vám veliký dík, bez vás by to nešlo. Děkuji lektorům, kteří měli téměř nekončící „šichtu“, a děkuji těm, pro které to celé děláme – divadlům a divákům.

Inu, nijak originálně: ročník čtvrtý je za námi, ať žije ročník pátý!

Alexandr Průša

Tiráž

šefredaktor: Matěj Málek

fotografové: Dagmar Husárová,
Matěj Málek, Alexandr Průša,
Eugénia Bánovská

grafika a sazba: Matěj Málek

redaktoři: Alexandr Průša, Šárka
Gardo, Petra Coufalová, Tereza
Rybová, Karolína Pavloková

Podpořili nás

KABINET MŮZ
MUSIC . THEATRE . GALLERY . CAFÉ-BAR

MINISTERSTVO
KULTURY

kult.

festivaly-cesko.cz

VĚTRNÉ MLÝNY

GO OUT

varhpp

COPY GENERAL

**BISTRO
LE SOCIAL**